

deSingel
89-90

Desguinlei 25 · 2018 Antwerpen
03/237.61.58

SCHUMANN

TALICH KWARTET
Mikhail Rudy

Schumann · Brahms
16 DECEMBER 89

Inleidend gesprek met Katelijne Fleerackers en John Poddevyn
'Om en omtrent Schumann' Foyer 19.15 uur
Aanvang concert 20.00 uur
Pauze 21.00 uur
Einde 21.50 uur

MIKHAIL RUDY piano
PETR MESSIEREUR viool
JAN KVAPIL viool
JAN TALICH altviool
EVSEN RATTAY cello

ROBERT SCHUMANN
1810-1856

STRIJKKWARTET OPUS 41 NR 1 IN A

- . Introduzione (Andante espressivo - Allegro)
- . Scherzo
- . Adagio
- . Presto

PIANOKWINTET OPUS 44 IN ES

- . Allegro brillante
- . In modo d'una Marcia
- . Scherzo
- . Allegro ma non troppo

PAUZE

JOHANNES BRAHMS
1833-1897

STRIJKKWARTET OPUS 51 NR 2 IN A

- . Allegro non troppo
- . Andante moderato
- . Quasi minuetto: moderato
- . Finale: allegro non assai

TALICH KWARTET

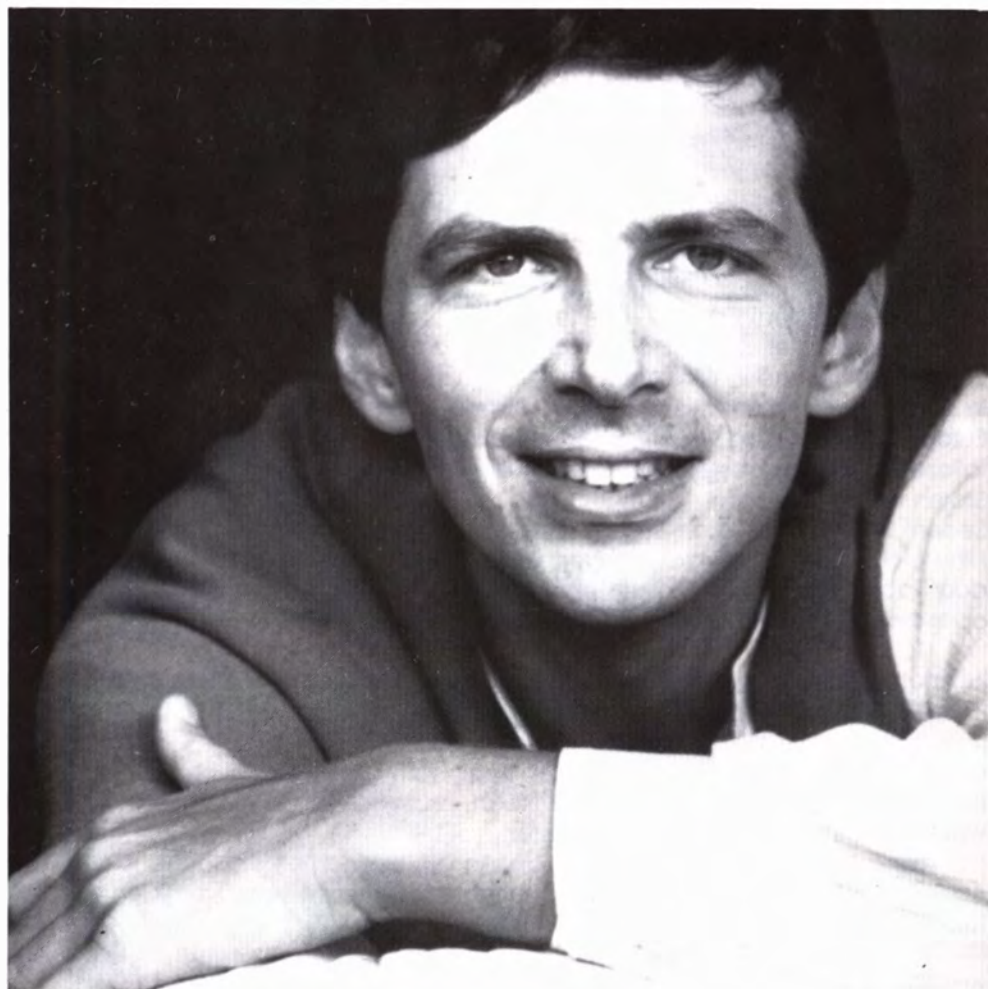
Het Talich Kwartet dankt zijn naam aan Vaclav Talich, één van de grootste dirigenten van de twintigste eeuw en stichter van de Tsjechische Filharmonie. Hij is ook de oom van Jan Talich, de altviolist van het kwartet. Het kwartet is momenteel één van de belangrijkste vertegenwoordigers van de befaamde Tsjechische kamermuziekschool.

Het Talich Kwartet werd in 1964 opgericht aan het Conservatorium van Praag. Een eerste tournee in Oostenrijk liet meteen een grote indruk na, in het bijzonder in Salzburg en Wenen. In 1970 verkrijgen ze de titel van 'Laureaat van de Europese Vereniging van Muziekfestivals'. Sindsdien heeft het Talich Kwartet talloze concerten gegeven in alle landen van Europa, evenals in de Verenigde Staten en Australië.

Sedert 1975 is het Talich Kwartet als ensemble verbonden aan de Tsjechische Filharmonie. Ze nemen dan ook regelmatig deel aan de cyclus kamermuziek die door laatstgenoemde georganiseerd wordt. Ze treden eveneens bijna elk jaar op in het Internationale Lentefestival van Praag.

Het Talich Kwartet beheerst een repertoire dat nagenoeg de volledige kwartetliteratuur omvat. Het is evenzeer op zijn gemak in het klassieke repertoire (Haydn, Mozart, Beethoven) als in het romantische (Schubert, Brahms), en in hun nationale repertoire (Dvorak, Smetana, Suk, Martinu, Janacek...) zijn ze onovertreffbaar. Het Talich Kwartet legt zich er tevens op toe om de hedendaagse muziek ten dienste te staan, en zorgt elk jaar voor de creatie van werken van hedendaagse componisten.

Het Talich Kwartet zag een aantal van zijn plaatopnames bekroond (Grand Prix Académie Charles Cros voor de kwartetten op. 61 en 96 van Dvorak en voor het twaalfde en zestiende kwartet van Beethoven, Diapason d'Or voor het klarinetkwintet van Mozart en de twee Kwartetten van Smetana, en tevens talrijke vermeldingen als 'beste platen van de maand' in diverse muziektijdschriften).

MIKHAIL RUDY

In februari 89 maakte 'Le Grand Echiquier' een drie uur durende reportage over de terugkeer van Mikhail Rudy in de USSR. Het was Rudy's eerste concert in zijn geboorteland sinds zijn vlucht in 1977. Het televisieprogramma werd ook in de Sovjetunie vertoond en onmiddellijk werd Rudy opnieuw gevraagd voor concerten in Leningrad en Moskou.

Mikhail Rudy is geboren in 1953 en studeerde aan het conservatorium van Moskou bij Jakov Flier. Hij won de Bachwedstrijd te Leipzig in 1971 en de Marguerite Long wedstrijd te Parijs in 1975. Vanaf 1977 vestigde hij zich te Parijs en begon er aan zijn internationale carrière in het Westen. Hij speelde ondertussen met de grootse orkesten (Berliner, Concertgebouw, Boston, Cleveland, Tokyo, Montreal,...). Herbert von Karajan nodigde hem in 1986 uit op het 20ste Salzburg Festival, en ook de andere grote Europese muziekfestivals hadden reeds Rudy op het programma. Als kamermusicus werkte hij met het Amadeus en Guarneri Kwartet en met de blazers van Wiener Philharmoniker. Ook voor zijn plaatopnamen werd hij reeds meermaals gelauwerd.

Tijdens een recent interview met 'Le Monde de la Musique' verklaarde hij ondermeer: 'Ik denk dat ik mijn carrière eerder zal uitbouwen als concertpianist dan als recitalpianist, misschien als uitvoerder van kamermuziek, maar dan met de grote muzikanten waar ik van hou. Het is zo dat het recital voor mij minder aantrekkelijk is omdat het publiek steeds angelokt wordt door je aanwezigheid als vertolker. Het is me al overkomen dat ik een bepaalde symfonie van Bruckner, of een opera, ga beluisteren zonder me erom te bekommeren wie de uitvoerders zijn. Enkel en alleen voor de muziek. Voor een pianorecital stel ik niet dezelfde vereiste. Ik kan het concert van een slechte pianist niet verdragen terwijl ik een slechts achtenswaardig kwartet wel verdraag. Het recital appelleert een belijdenis, wat kan aanzetten tot one man shows. Met het orkest van Wenen daarentegen, weet ik dat mijn concerto van Mozart een minder egoïstisch moment van waarheid zal zijn. Niet het uitstellen van één persoonlijkheid! Dit deel van de muziek lijkt me belangrijk, veel bevredigender dan de eenzaamheid.'

ROBERT SCHUMANN

STRIJKKWARTET OPUS 41 NR 1 IN A

De drie strikkwartetten opus 41 vormen een minder bekend deel in het oeuvre van Schumann. Het zijn echter stuk voor stuk schitterende werken. De componist schreef ze op twee maanden in 1842 en droeg ze op aan zijn vriend Mendelssohn. Die was er zeer enthousiast over en ook Schumann zelf beschouwde ze vele jaren als zijn beste werken. Na Schumanns huwelijk met Clara Wieck in 1839, kende het jonge paar enkele gelukkige jaren samen - ze vallen niet toevallig samen met de creatiefste jaren van de componist. Tijdens één van de concertreizen van de succesvolle pianiste Clara in 1842 begon Robert zich meer en meer als een aanhangsel van zijn echtgenote te beschouwen. Hij keerde naar Leipzig terug en verdrong er zijn verdriet in bier en champagne. In zijn eenzaamheid begon hij ook de strikkwartetten van Haydn, Mozart en Beethoven te bestuderen. Eens Clara terug thuis was, ondernam hij pogingen om een kwartet te schrijven. Op één van de eerste dagen van juni 1842 begon hij aan zijn kwartet in a. Een week later was het werk reeds af.

Het eerste kwartet begint met een trage introductie (*Andante espressivo*) waarin de herhalingen Schumanns bewondering voor Bach illustreren. De dromerige en melancholische sfeer zijn echter typisch van Schumann. Een energieke stringendo leidt naar het *Allegro* in 6/8. Het lyrische hoofdthema bestaat uit twee delen, waarvan het tweede opnieuw Schumanns voorkeur voor het imiterend contrapunt illustreert. Het tweede thema is meer ritmisch en geanimeerd. Het *Scherzo* leunt dan weer dicht aan bij Mendelssohn en bewaart de 6/8 maat, maar dan in een veel sneller tempo. Desondanks behoudt deze beweging een sombere, Hoffmanneske ondertoon. Het korte maar intense *Adagio* dat er op volgt, is ontroerend mooi: na drie heel pianistische inleidende maten ontfuikt de indringende melodie van het hoofdthema. Dit thema ontwikkelt zich boven strelende arpeggio's van de altviool, maar wordt plots onderbroken door een uitbarsting van

passie en gepunte ritmiek. Na een nog passieeler herhaling van het hoofdthema wordt de beweging dromerig afgerond.

De Finale (Presto) toont Schumann op zijn driftigst en zijn origineelst. Tot bij de uitgesponnen ontwikkeling zou men zich haast bij Haydn wanen, ware het niet dat Schumann plots voor een verrassing zorgt: een kort Moderato met nieuwe ideeën, gevolgd door een reeks mysterieuze pianissimo akkoorden. De beweging wordt tenslotte afgerond door een onweerstaanbaar vrolijke coda.

Hector Berlioz, karikatuur door E. Carjat.

ROBERT SCHUMANN PIANOKWINTET OPUS 44 IN ES

In tegenstelling tot de strijkkwartetten blijft het pianokwintet opus 44 een veel uitgevoerd kamermuziekwerk. Schumann schreef dit briljante meesterwerk kort na zijn vakantie met Clara in Karlsbad en Marienbad tijdens de zomer van 1842 - dus kort na de kwartetten. Schumann schreef misschien wel het eerste echt grote werk voor pianokwintet. Zelfs Berlioz, die in het algemeen niet hoog opliep met de Duitse componisten, was vol lof bij de creatie van dit werk. Het pianokwintet is dan ook een heerlijk werk, met relatief eenvoudige melodische gedachten en een meeslepende gloed. Het markante beginthema van het Allegro brillante klinkt prachtig. Het wordt eerst voorzichtig aangegeven door de strijkers om daarna door de piano overgenomen te worden. Het tweede thema wordt daarentegen zacht door de piano ingezet en vormt een lyrische tegenstelling met het eerste. Het ontwikkelt zich in een spel van vraag en antwoord tussen de cello en de altviol.

De trage beweging, in modo d'una Marcia - un poco largamente, is één van de mooiste treurmarsen uit het romantisch repertoire. Fel in contrast hiermee staat het Scherzo molto vivace: stralende en vlammeuze muziek, waarin Schumann een spelletje met stijgende en dalende toonladders uitwerkt. Dit spel wordt onderbroken door twee lyrische trio's die heel bekoorlijk klinken. De Finale, Allegro ma non troppo, is de meest eigenaardige van de vier bewegingen. Het is een heel onregelmatig rondo waarin Schumann enkele voor die tijd gedurfde stappen in de progressieve tonaliteit zet. Schumanns voorliefde tot prachtige combinaties van thema's treedt weer aan het voetlicht waar hij het thema uit de eerste beweging nog uitgebreid laat opduiken.

JOHANNES BRAHMS

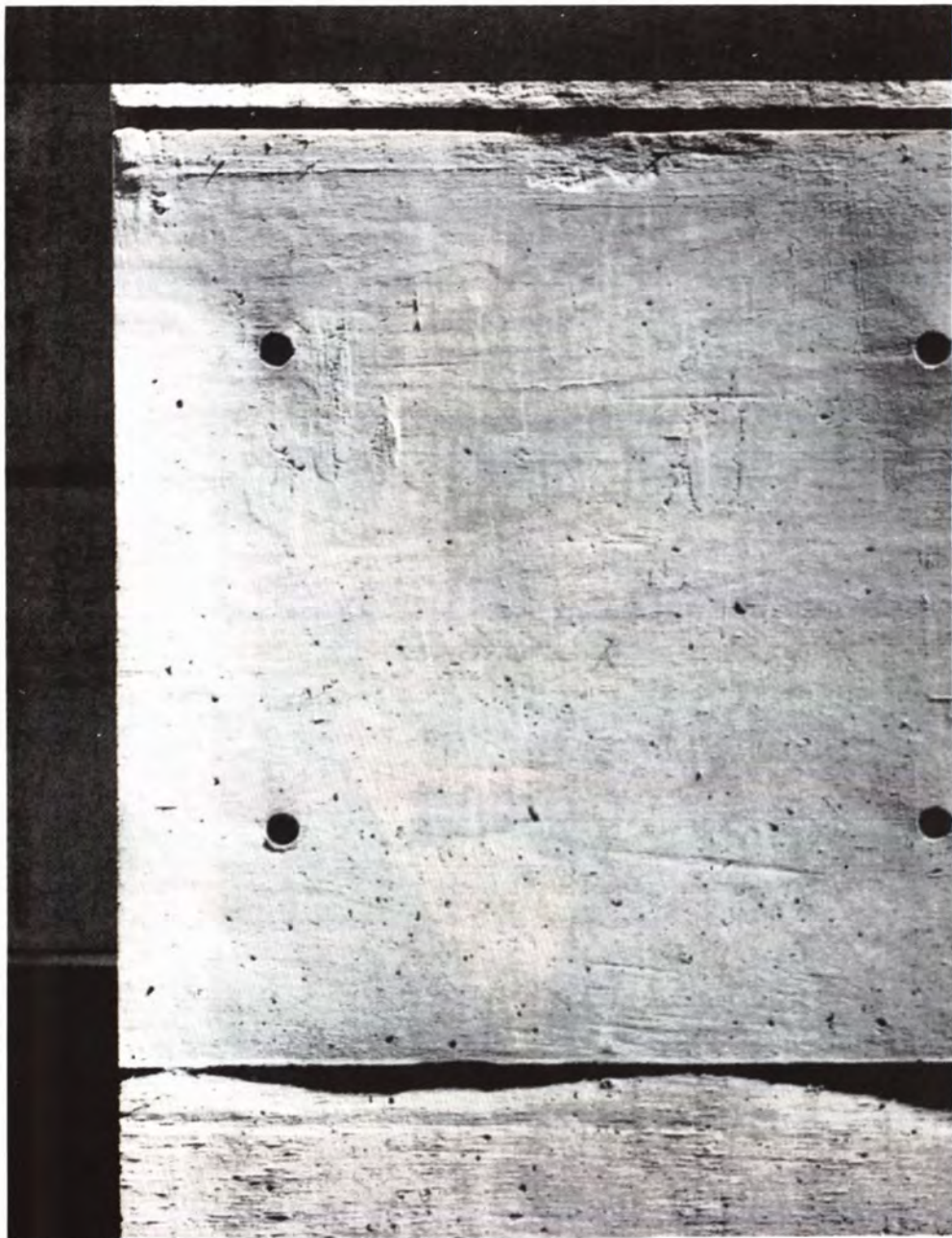
STRIJKKWARTET OPUS 51 NR 2 IN A

Tijdens de 19de eeuw was het strikkwartet het belangrijkste genre in de kamermuziek. Een componist moest aan zichzelf de hoogste eisen stellen in dat genre waarin de klassieke meesters Haydn, Mozart en Beethoven de hoogste maatstaf hanteerden en een waslijst klassieke meesterwerken nagelaten hebben. Brahms, wiens zelfkritiek zijn hele leven lang niet alleen een rem, maar ook een zelfkwelling was, voelde zich dikwijls niet als erfgenaam maar als navolger van de klassieken. De 20-jarige Brahms had in 1853 de reeks van zijn uitgegeven, dus tegenover de buitenwereld volledig te verantwoorden, werken traditiegetrouw met een kwartet willen opnemen - een jonge componist kon zichzelf niet beter bewijzen dan met een strikkwartet - maar op het laatste ogenblik trok hij het werk terug en vernietigde het, hoewel Schumann het reeds goedgekeurd had. Meer dan twintig latere kwartetten, deels jeugdwerken, deels vingeroefeningen uit de jaren 1860, werden eveneens door deze zelfkritiek geofferd. Pas in 1873 en 1875, na voorstudies en schetsen die vermoedelijk tot in de jaren 1860 teruggrepen en na eindeloos bijschaven, gaf de componist drie werken aan de openbaarheid prijs. 'Het is niet moeilijk om te componeren, maar het is ongelooflijk moeilijk om de overvloedige noten onder tafel te laten vallen' schreef hij later aan zijn jeugdvriend Alwin Cranz. Het resultaat waren drie werken, waarvan de muzikale rijkdom en de muzikale logica nieuwe maatstaven voor het genre stelden. De eerste twee kwartetten opus 51 werden in juli 1873 in Tutzing am Starnberger See voltooid. Het tweede kwartet in a werd waarschijnlijk het eerst voltooid. Het is net als het eerste opgedragen aan zijn vriend Theodor Billroth - omdat Brahms voor deze moeilijke bevalling 'een dokter' nodig had (zoals hij schrijft in een brief aan Engelmann op 9 augustus 1876). Het kwartet in a is tegelijkertijd meer polyfoon in compositietechniek en rijker aan vormideeën dan het zusterwerk. De ontwikkeling van thema's, die als zelfstandige figuren optreden, maakt hen volledig geïndividualiseerd en

tegenover elkaar staand. Dit in een schijnbaar speelse ontspanning en inspirerende volheid van de vormontwikkeling. In het Allegro non troppo kenschetsen de twee thema's de contrasten waartussen Brahms zich bewoog: het introverte eerste vertegenwoordigt zijn Noordduitse afkomst, het elegante tweede zijn Weense omgeving. Het Andante heeft dan weer een zeer lyrische melodelijn en ademt een weemoedige sfeer uit. Het middendeel ervan bevat een citaat uit een Hongaarse dans uit 1868, in de vorm van een canon tussen eerste viool en cello. Het derde deel is een Quasi minnetto, dat tweemaal onderbroken wordt door een levendig Allegretto vivace.

De Finale is weer in sonatevorm geschreven met twee sterk contrasterende thema's - een onstuimig syncopisch 'Hongaars' dansthema en een vriendelijk Ländler - die echter steeds meer op elkaar gaan lijken.

ARCHITECTUURTENTOONSTELLING

TADAO ANDO

VERHOUDING MET DE NATUUR

"Verhouding met de natuur" is een tentoonstelling over de Japanse architect Tadao Ando. Tadao Ando koos voor de presentatie van de volgende projecten: woning Koshino (1981-1984, Ashiya), Rokko Housing I en II (1978-83, 1985-), Time's I+II (1984- , een shoppingcenter in Kyoto), Kapel op de berg Rokko (1986, Hyogo), Kapel en Theater op water (1988, Hokkaido), Museum voor kinderen (1988, Hyogo) en Nakanoshima Project II (1980-).

Tadao Ando (1941, Osaka) werd architect door zelfstudie en reisde hiervoor gedurende verschillende jaren (1961-1970) in de Verenigde Staten, Europa en Afrika. In 1969 richtte hij in Osaka "Tadao Ando Architect & Associates" op.

Het concept dat aan de basis ligt van de werken uit de tentoonstelling in deSingel formuleert hij als volgt: "Architectuur, wezenlijk bepaald door een geometrie die driedimensionaal is en sterk ordenend werkt, wordt door de inbreng van de Natuur tot een plaats van voortdurende verandering. Het is mijn bedoeling om geometrische ruimten waar een band is met de Natuur te verrijken met spirituele betekenissen".

De abstracte geometrische vormen en het contact met de natuur, het meest zichtbaar in de steeds veranderende lichtinval, zijn de belangrijkste thema's in Tadao Ando's architectuur. De keuze van beton als bouw materiaal en de manier waarop hij deze gebruikt, geven zijn architectuur een tijdloos en tegelijk eigentijds karakter.

Het materiaal voor de tentoonstelling in deSingel komt uit Venetië (Fondazione Masieri), Parijs (Académie d'Architecture) en Japan (Ando & Associates). In de tentoonstelling is ook de kortfilm "Tadao Ando" van Jean Antoine beschikbaar.

van 2 december 89 tot en met 7 januari 90
open van dinsdag tot zondag van 14u. tot 18u.
gesloten op 24 en 31 december

DECEMBER IN DESINGEL

**VR 2 TOT
ZO 7 JANUARI**
TENTOONSTELLING
TADAO ANDO
Verhouding met de natuur

ZO 17
ZONDAGWERK
**LIANE JESPERS
EN STUDENTEN**
zang

DI 19
aankomst concert uitzonderlijk
om 19.30 uur
UIT DE MUNT
**SYMFONIE-ORKEST
VAN DE MUNT**
o/v. Ingo Metzmacher
Deborah Voight, Brigitte Balleys,
Margaret Jane Wray,
Marek Torzewski, Thomas Moser,
Richard Cowan, Robert Holl,
Alexander Malta, Thomas Dewald,
Urban Malmberg

Schubert, Fierabras

VR 22, ZA 23
HOOGDAGEN
**IL FONDAMENTO
EN CURRENDE**
o/v. Paul Dombrecht
Greta De Reyghere,
Dina Grossberger, Karl Heinz Brandt,
Max Van Egmont

Bach, Kerstcantates

JANUARI IN DESINGEL

NOG TOT ZO 7
TENTOONSTELLING
TADAO ANDO
Verhouding met de natuur

WO 10, DO 11, VR 12
THEATER
THEATER TEATER
De Elyseese Velden

ZO 14
JONGE HELDEN
MA 15
SCHOOLVOORSTELLING
ANDANTE THÉÂTRE
Binnochio...V

VR 19
SCHUMANN
BRIGITTE ENGERER
Schumann

ZA 20, ZO 21
JONGE HELDEN
MA 22
SCHOOLVOORSTELLING
**THÉÂTRE DE
GALAFRONIE**
L'Ornithorinque

ZO 21
JONGE HELDEN
MA 22
SCHOOLVOORSTELLING
**THÉÂTRE DE
GALAFRONIE**
De wilde piano

DI 23
NIEUW BELGISCH
KAMERORKEST /
HOUTBLAZERS
DIE HARMONIE
Mozart, Berg, Henderickx

WO 24
DANS
**COMPAGNIE
PRELJOCAJ**
Liqueurs de Chair

VR 26, ZA 27
DANS
**COMPAGNIE
PRELJOCAJ**
Les Noces/Un trait d'union

ZO 28
ZONDAGWERK
**LUCIENNE VAN
DEYCK
EN STUDENTEN**
Zang

ZO 28
JONGE HELDEN
MA 29
SCHOOLVOORSTELLING
AMSTEL TONEEL
Een zee van water

DI 30, WO 31
THEATER
**DE MEXICAANSE
HOND**
Het Noorderkwartier

—PULLMAN—
PARK HOTEL
Antwerpen

1ste drank aan 1/2 prijs in de PULLMAN BAR
van het PULLMAN PARK HOTEL,
desguinlei 94,2018 Antwerpen
op vertoon van uw toegangskaart van DESINGEL

Desguinlei 94-B-2018 Antwerpen - tel.:03/2164800 -Telex:33368 - Telefax:03/2161712

deSingel wordt
gesubsidieerd door
de Vlaamse
Gemeenschap.
Dit seizoen werd
mogelijk gemaakt
dankzij de steun van
Agfa-Gevaert,
Gemeentekrediet
van België,
Knack,
De Nationale Loterij,
Opel-General Motors,
De Standaard
en S.W.I.F.T.